

Vinterbrev till medlemmarna i Hörjelgårdens Vänner, samt till andra som borde vara intresserade, i februari 2015.

Husbondens röst

Nytt år och ånyo ett litet livstecken från Hörjelgården. 2014 var relativt framgångsrikt. Vi är nu, enligt min mening, inne i en progressiv fas där mycket kan hända. 200 årsjubileet avlöpte mycket bra och en liten skrift togs fram inför detta (se nedan). Återstår dock att lösa hur verksamheten ska kunna "gå runt" ekonomiskt, med en anställd personalstyrka på minst två personer. En litet bidrag kan du stå för genom din medlemsavgift och din medverkan på de arbetsdagar vi planerat för året.

Vi ses på Hörjel!

Ulf Lundwall

ordförande

Hörjelgårdens Vänner

Medlemsavgift 2015

Då det är ett nytt år är det dags att påminna om att det är hög tid att betala in medlemsavgiften. För enskilda medlemmar gäller minst 100 kronor (stöttepelare minst 1000:-). Föreningar betalar minst 500 kronor. Kommuner minst 1.000 och företag minst 2.000 kronor. Medlen sättes in på **bg 417-3118, Hörjelgårdens Vänner**, glöm inte att uppge namn, adress och e-post.

Vi emotser verkligen ditt bidrag, då det behövs. Vi måste bli fler som stöttar Hörjelgårdens verksamhet!

Riksantikvarieämbetet (RAÄ)...

...uppdrog i slutet av 2013 till Ulf Lundwall och Urban Emanuelsson att skriva ett populärt faktablad om skånska risgåren. När vi lämnade in vårt manus i slutet av 2014 fick vi reda på att innehållet var så pass intressant att det ska publiceras som en av ämbetets rapporter. Layout pågår i skrivande stund och en publicering är inte långt borta. Vi hoppas att en länk ska kunna läggas ut på Hörjelgårdens hemsida inom kort.

"Gårdarna som Danmark glömde"

Vid ett besök på Åskhult i Halland i början av 2014 väckte Urban Emanuelsson tanken på att starta ett nätverk med sydsvenska gårdar, vilka arbetar med ett levande biologiskt kulturarv i de forna danska landskapen Blekinge, Halland och Skåne. Tänkta gårdar var Ire (Blekinge), Gårdshult och Åskhult (Halland) samt Kulturens Östarp och Hörjelgården (Skåne). Vi tog fasta på idén och Hörjel inbjöd till ett första möte den 11 juni 2014, med alla gårdar representerade. Mötet bestämde att ett nätverk skulle bildas för samarbete och årliga träffar. Sedan dess har även ett möte avhållits på Ire den 15 oktober. Fortsättning följer. I vår är det Hallands tur att bjuda in.

Universitets- och högskolekurser

Nils Cronberg, Lunds Universitet, arrangerade som vanligt en helg på Hörjel i maj med sin kurs som går på distans. Eva Waldemarson såg till att universitet även hade åtta olika dagsbesök för grundkurserna.

Högskolan Kristianstad förlade tre arbetsdagar för olika kurser för elever med anknytning till landskapsvård under våren. Där deltagarna fick praktisera olika former av landskapsvård. Malmö Högskola genomförde en fortbildningskurs riktad till förskolelärare, med en två-dagarsträff på försommaren och en dito i augusti.

SLU Alnarp förlade också ett dagsbesök, med guidning, för en av sina kurser.

Länsstyrelsekurser

Under 2014 genomfördes fyra kurser om biologisk mångfald i jordbrukslandskapet på Hörjel. I vår är fyra nya kurser planerade:

13 mars Vatten och översilning

20 mars Naturvårdsbränning

24 april Naturbetesmarker

15 maj Pollinering och bins betydelse för densamma

Kurserna är avgiftsfria, men antalet platser begränsade! För info och anmälan:

kamilla.persson@lansstyrelsen.se

200 årsjubileet...

...arrangerades på Hörjel den 23 augusti, med ett 70-tal närvarande gäster. Dessa bjöds på en resumé av verksamheten av Hjalmar Dahm, en potatis/purjolökssoppa lagad av Ebba Lisberg Jensen & Co, en rundvandring på ägora med Urban Emanuelsson och som avslutning fika med jubileumstårta.

Foto: Hjalmar Dahm

Inför jubileet hade också Stiftelsen bestämt att en jubileumsskrift skulle tas fram, detta gjordes också, och finansierades av vänföreningen (se sista sidan).

Bo Mossbergs vackra litografi...

... finns fortfarande att köpa.

Läs på hemsidan hur du beställer:

<http://skane.naturskyddsforeningen.se/stod-horjelgarden/>

Insektsinventeringen...

...har fortsatt under året, där Ulf Lundwall, i olika konstellationer, inventerat tillsammans med Krister Larsson, Göran Holmström och Benjamin Forsmark. Entomologiska Sällskapet i Lund bidrog med reseersättningar, vilket var speciellt välkommet!

Lägerskolor

Hjalmar Dahm var under gångna året enbart anställd på halvtid för att ta hand om skolklasser under våren och början av hösten, p.g.a. Stiftelsens bristande ekonomi. Vi hoppas på en uppgradering under 2015. Helt märkbart är att skolorna har allt större ekonomiska problem för att kunna komma ut med barnen, inte minst reskostnaderna avskräcker.

Efterlysning

Vi efterlyser någon/några som kan tänka sig att ta ansvar för, dels jordbruket i form av tresädesbruk (korn/lin, råg, träda), då ingår allt från plöjning, harvning, sådd och skörd, och dels för att sköta trädgården. Vi skulle önska en gammaldags kålträdgård, några rabatter med gammeldags perenner, en kryddträdgård samt skötsel av fjärlsträdgården. Kontakta: hjalmar.dahm@gmail.com eller u.lundwall@telia.com om du är intresserad att åta dig någon av sysslorna.

Skötsel

Bengt Nihlgård och Ulf Lundwall lade under 2014 ner 45 arbetsdagar var på skötseln av markerna. Trots att många andra hjälpte till, ingen nämnd och ingen glömd, så visar det sig att för varje arbetsdag vi är ute och genomför arbeten i enlighet med en inofficiell ”att göra lista”, så verkar det tillkomma två nya punkter varje gång. Vi kommer helt enkelt inte ikapp!

Spångningen från busshållplatsen...

...är nu genomförd. Så nu kan besökare gå torrskodda från bussen inpå markerna.

(foto Bengt Nihlgård)

Publika dagar 2015, i samarbete med Studieförbundet

28 februari: ”skogning” i stubbskottsängen alt. byggande av flätgären

14 mars: byggande av flätgären alt. restaurering av stenmur vid översilningsängen

28 och 29 mars: naturvårdsbränning alt. annan praktisk natur- och kulturmiljövård

12 april: Risning/fagning i stubbskottsängen

19 april: vårbruk inklusive stenplockning efter plöjningen

9 maj: årsmöte Hörjelgårdens Vänner, därefter guidad vandring i markerna

30 maj: förslått av älggräs i stubbskottsängen

15 och 16 augusti: slått med lie i stubbskottsängen

22 augusti: räfsning och borttagande av material från avslaget material i stubbskottsängen

19 september: naturvårdsröjning av slån och björnbär i naturbetesmarken

17 oktober: naturvårdsröjning av slån och björnbär i naturbetesmarken

14 november: naturvårdsröjning i V Skogen

5 december: Vad vill vi/du göra med Hörjelgården? – en strategidiskussion.

Mer info om arrangemangen finns på hemsidan och på facebook.

Årsmötet med Hörjelgårdens Vänner...

...kommer att avhållas den 9 maj med start klockan 10.00 på Hörjelgården. Ärenden enligt stadgan. Detta Vinterbrev utgör kallelse till mötet! Alla intresserade är välkomna.

Hörjelgården 200 år: en jubileumsskrift

En jubileumsskrift har givits ut med anledning av att det 2014 var 200 år sedan gården i samband med enskiftet flyttades österut till nuvarande plats, från Hörjels by.

I skriften beskrivs Hörjelgårdens stora kultur- och naturhistoriska värden, samt den verksamhet som bedrivs på gården. Vi skriver om hur vi dels försöker bevara och helst utöka den biologiska mångfalden, och dels bibehålla ett kulturlandskap med unika inslag av stubbskottsäng, översilningsäng, skånska gären, ogödslad naturbetesmark och tresäde, som det såg ut på Linnés tid.

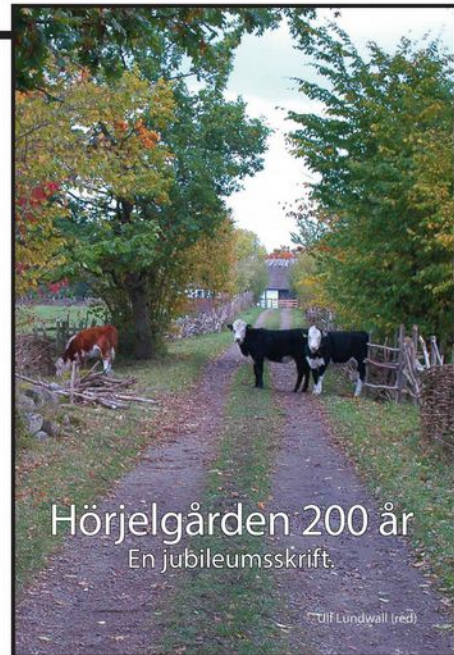
Dessutom vill vi lyfta fram den utomhuspedagogiska verksamheten, som i flera årtionden bedrivits vid gården.

Denna utgör ett föredöme till gagn för ungdomars bildning, ja faktiskt en spjutspets i landet!

Hur får du tag på boken?

Vi vill undvika att fakturera boken då det innebär ett merjobb för oss. Därför kan du sätta in pengar direkt till Hörjelgårdens Vänner (bg 417-3118) och då ange namn och adress, så kommer den hem till dig utan att vi behöver fakturera.

Priset är 100 kr. Fyrtio kr tillkommer per bok om du vill ha den hemskickad. Den finns också att köpa på både Hörjelgården och hos Naturskyddsföreningen i Skåne, där du kan betala kontant. Tänk på att vi inte tar kort.

Fotat på olika uppdrag. Ulf Lundwall (red) och Ulf Lundwall (red) på bilden visar till vänster de gamla trotjänarna Claes Bergensdottir och Helen Hozell (juli 2008).

Ulf Lundwall (red) på bilden, augusti 2008. Foto: Ulf Lundwall (red).

Hörjelgården som pedagogisk spjutspets

Eriksson Dahlén

Blått spjut är ett av NaturSkyddsföreningens närmast 1500 spjutspetsar i Skåne. Det är ett av de mest populära spjutspetsarna i Skåne. Det är ett av de mest populära spjutspetsarna i Skåne. Det är ett av de mest populära spjutspetsarna i Skåne.

En utomhuspedagogisk verksamhet som bedrivs på Hörjelgården sedan 1970-talet. Den är en del av NaturSkyddsföreningens verksamhet i Skåne. Den är en del av NaturSkyddsföreningens verksamhet i Skåne. Den är en del av NaturSkyddsföreningens verksamhet i Skåne.

Ulf Lundwall (red) och Ulf Lundwall (red) på bilden i juni 2008. Foto: Ulf Lundwall (red).

Mer info om Hörjel hittar du här:
skane.naturskyddsforeningen.se/horjelgarden/